

תצהיר

אני הח"מ, אודי שני, נושא ת.ז. שמספרה [REDACTED], מגיש תצהיר זה מטעם התנועה לאיכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"). עניינו של התצהיר הוא עסקאות רכש ביטחוני והמידע שיפורט להלן נסמך על ידיעתי האישית, וברקע מאוזכר בהקשר מתאים גם מידע שהפך פומבי בהודעות גופים רשמיים, או נתונים שפורסמו בכלי התקשורת ולא הוכחו.

לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת, וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן - מצהיר בזה בכתב כי הדברים המפורטים כדלקמן הינם נכונים, למיטב ידיעתי ואמונתי:

1. שמי אודי שני (אהוד שני שינוטר), תושב רעות.
2. לאורך תקופה של למעלה מ-30 שנה, כיהנתי בתפקידים שונים בצה"ל ובמערכת הביטחון, בין היתר קצין שריון ראשי, מפקד עוצבת הפלדה, וכמפקד אגף התקשוב עד לפרישתי מצה"ל בחודש ינואר 2007 בדרגת אלוף.
3. בשנת 2008 מוניתי לראש האגף לייצוא בטחוני במשרד הביטחון (סיב"ט), ובינואר 2010 מוניתי כמנכ"ל משרד הביטחון, תפקיד אותו מילאתי במשך שלוש שנים ושמונה חודשים, עד לחודש אוגוסט 2013.
4. הנני בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי החברה, ותואר שני בניהול. כמנכ"ל המשרד, כמו גם בתפקידי בסיב"ט, עסקתי בנושאים הקשורים לעסקאות יצוא ורכש, בין היתר, בעניין רכש הצוללת השישית מחברת תיסנקרופ. כמו כן, כמנכ"ל הייתי מעורב אישית בעבודת מטה שבוצעה לאחר גילוי שדות הגז מחוץ לשטח המים הטריטוריאליים של ישראל ונועדה לקבוע כיצד יש להגן על מתקני ההפקה, כפי שאפרט בהמשך.
5. בסוף 2016 למדתי מדווחים בכלי תקשורת על אירועים הקשורים לרכישות מתיסנקרופ, שהפכו לאחר מכן לחקירת משטרה. החקירה התנהלה עד נובמבר 2018, ובמסגרתה זומנתי למסור עדות פתוחה מספר פעמים. כידוע, בסיומה הוגשו כתבי חשדות מהן עולה לכאורה, כי במשך מספר שנים פעלו גורמים שונים לקדם רכישות מתיסנקרופ תוך, כנראה, הסתרת אינטרסים אישיים וקשריהם עסקיים.
6. לנוכח ממצאי החקירה ומידע נוסף שנודע לאחר סיומה, אני עושה תצהיר זה בתמיכה לעתירת התנועה למען איכות השלטון, שעניינה דרישה להקים ועדת חקירה ממלכתית ו/או ועדת בדיקה ממשלתית, או לקדם המשך בדיקה משטרתית (אם איננה מתקיימת) של עניינים שנודעו לאחר סיום החקירה, הקשורים לרכש מחברה זו. רכש ביטחוני נעשה לאורך ההסטוריה ע"י משרד הביטחון וללא מעורבות גורמים אחרים ולפיכך אני סבור שבדיקה נוספת נדרשת לכל הפחות בשל החובה להפיק לקחים, ולהציף ליקויים מערכתיים בנושא זה, מה גם שמערכת הביטחון "סוחבת" עמה את כתמי פרשת "רמי דותן" בתחילת שנות ה-90.
7. רכש ספינות המגן על מתקני הפקת הגז
 - א. כשנה לערך לאחר כניסתי לתפקיד מנכ"ל משרד הביטחון, החלה להתבצע עבודת מטה בהובלת משרד הביטחון ובתיאום עם המל"ל שנועדה לבחון ולקבוע, כיצד למנוע פגיעה במתקני ההפקה שימוקמו בשדות גז שנתגלו מעט קודם בתחום המים הכלכליים של ישראל.

ב. עבודת מטה זו החלה מחודש נובמבר 2010 ונמשכה עד מועד פרישתי, כאשר בשלב הראשון נבחנו במסגרתה בעיקר דרכי הגנה על שני שדות שנתגלו אז: שדה תמר, שאסדת הקידוח שלו ממוקמת כ-25 ק"מ מהחוף, ושדה לווייתן שממוקם כ-125 ק"מ מהחוף. ההנחה הייתה שמתקני ההפקה של שדה לווייתן ימוקמו על פי הבאר, מחוץ למים הטריטוריאליים של מדינת ישראל.

ג. בדיונים אלו עמדתי הייתה כי יש למצוא דרך למנוע פגיעה במתקנים, אולם הטלת משימה לפיה צה"ל נדרש לפעול באופן שוטף וקבוע מעבר לגבולות ישראל, מהווה תקדים ושינוי מדיניות חריג ביותר. על כן עמדתי הייתה כי לצורך זה נדרשת החלטת ממשלה מפורטת.

ד. לנוכח שינוי המדיניות שנדרש, סברתי שיש ליישם מדיניות לפיה החברות הקודחות ידרשו לשכור גם שירותי אבטחה, כאשר צה"ל ישולב בהגנה רק במידת הצורך בניסיונות בהן תתקבל התראה ביטחונית (במתווה של הפעלת חיישנים, והזעקת כוחות למשל). עמדת הדרג המקצועי בראשותי גובתה ע"י שר הביטחון דאז מר אהוד ברק.

ה. במסגרת עבודת המטה התקיימו עשרות דיונים שנועדו בין היתר לקבוע מהם סוגי ההגנה שיש להעניק, ובסיומם נקבע כי המודל האפקטיבי ביותר, מחייב נוכחות פיזית של כוח ימי סמוך למתקנים. על כן, הוחלט לבצע רכש של כלי שיט שהוגדרו כ'ספינות שטח'. סיכום העמדה של המשרד הייתה שהדרך היעילה להגנה על המתקנים היא באמצעות ספינות קטנות, ואם דרושות מערכות הגנה אלקטרוניות נוספת לצורך אבטחה, ניתן להציב מערכות כאלו על פלטפורמה ימית צפה.

ו. בתום הבדיקות שנערכו בחיל הים ע"י מספן ציוד (מצ"ד), ובמשרד הביטחון ע"י מנהל הרכש (מנה"ר), אופיינו כלי השיט שיתאימו לצורך המבצעי, ונקבע כי המודל המתאים הוא "קורבטות" בדחי של 1,200 טון. לבקשת חיל הים, הוסכם כי יש לרכוש ארבעה כלי שיט, כך שספינה אחת תוכל להיות ממוקמת באזור מתקן ההפקה, ספינה שנייה תהיה בתנועה אל החוף או ממנו, שלישית תוכל להיות בנמל על המבדוק לצורך טיפול שוטף, ורביעית תירכש למקרה שתפתח בעיה בלתי צפויה, כולל אפשרות לאירוע בים סוף.

ז. מדובר בעסקה גדולה ומשמעותית, ולאחר שהתברר שמספנות רבות מסוגלות ומעוניינות למכור לישראל דגמים אלו, היה ברור כי הרכש יבוצע באמצעות פרסום מכרז בינלאומי. זו הייתה עמדתי וגם עמדת מנה"ר, הגוף האחראי לרכש בהיקף זה.

ח. נושא רכש ספינות המגן עלה מיד לאחר סיום רכש מטוסי אימון מאיטליה. אציין כי במכרז שהתקיים בעניין רכש מטוסי האימון, השתתפה גם דרום קוריאה, ולאחר שלא זכתה – נוצר מצב שגרם "למעין חרם רכישות" מצד דרום קוריאה. לפיכך, סבר המשרד כי יש למצוא דרך תקינה, לבצע את ההתקשרות עם ספקים ממדינה זו, כיוון שממשלת דרום קוריאה הינה לקוח משמעותי ביותר של התעשייה הביטחונית בישראל, ומבצעת עסקאות בהיקף נרחב עם חברות שונות.

ט. סמוך למועד בו נדרשה החלטה על הרכש, ולאור לחצים דרום קוריאנים, הבנו במשרד הביטחון, כי במדינה זו ישנן מספר מספנות המייצרות ספינות מהסוג הנדרש, ולכן לא נכון ולא ניתן לבצע מהלך רק מול אחת מהן.

י. זאת ועוד, אדגיש כי שיקול מרכזי ביותר בכל העסקאות הבינלאומיות עליהן חתם המשרד באותה עת היה היקף רכש הגומלין שיבוצע לחברות ישראליות. המדיניות הייתה להוסיף מרכיב זה למכרזים, אולם ממשלת דרום קוריאה לא ניאותה להיכנס להסדרים אלה. חשוב להדגיש שגם ברכש ספינות המגן, נושא "רכש הגומלין" לא היווה תנאי לרכישה מספק יחיד אלא היווה רכיב במשקלי המכרז.

יא. ככלל, המשרד פעל בכל עסקה שנחתמה כדי להגדיל את רכש הגומלין, בין היתר מול חברות אמריקניות, ועל רקע זה, בעת שהובלתי את עסקת מטוסי החמקן מחברת לוקהיד, פעלתי על מנת שחברה זו תבצע עסקאות נרחבות ביותר עם התעשייה הביטחונית בישראל. אציין כי לוקהיד רכשה מישראל ציוד ביטחוני בשתי עסקאות, אחת מהן בהיקף של 1.25 מיליארד דולר לרכש קסדות טיס מתוחכמות, והשנייה גם היא עסקה נרחבת מאד, במסגרתה התעשייה בישראל זוכה לייצר ולמכור מאות זוגות כנפיים.

יב. על רקע זה, במסגרת ניסיונותיי לבחון עסקה מול המספנות בדרום קוריאה על מנת למנוע פגיעה ביצוא הבטחוני למדינה זו, נפגשתי בשלב מסוים עם סוכני המספנות בישראל. לאחר המפגש קיבלתי מיועמ"ש המשרד הודעה כי עו"ד המייצג את מספנות גרמניה קובל על כך שנפגשתי עם סוכנים קוריאנים. תשובתי הברורה הייתה כי זה "ממש לא מעניינו" (בדיעבד, אני מבין שהיה זה עו"ד דוד שימרון).

יג. באותה עת, ראוי לציין, כי בידי המספנות הגרמניות לא היו האיפיונים לבנות ספינות מהסוג שנדרש ע"י חיל הים (כמו גם למספנות ישראל), אולם השארתי פתח להחלטת הממשלה בה ניתן למספנות ישראל לבנות אחת מארבע הספינות – על מנת לבנות יכולת "כחול לבן".

יד. לקראת סיום עבודת המטה בנושא ההגנה על המתקנים, הוחלט שניתן לקדם את הרכש ואת ביצוע המשימה, לאחר שתתקבל החלטת ממשלה כאמור. למיטב זכרוני, ניסוח החלטת הממשלה הושלם, במועד סמוך להחלטה להקדים את הבחירות, בעת שכיחנה ממשלת מעבר. על רקע זה, זכור לי כי היועץ המשפטי לממשלה לא איפשר להעביר החלטה זו בעת ממשלת מעבר, ונאלצנו להמתין לממשלה שתמוסד לאחר הבחירות.

טו. בחודש אוגוסט 2013, פרשתי מתפקידי במשרד, ומקור המידע המצוי בידי אודות ההתרחשות לאחר מכן הינו הודעת גורמי החקירה, הודעות הממשלה ודיווחים בכלי תקשורת אשר לא הוכחו. מדיווחים אלו הבנתי כי הצעת המחליטים שהוגשה לממשלה שונתה, ובשלב מסוים שונה גם מפרט הספינה שהוחלט לרכוש, לארבע פריגטות בדחי של 2,000 טון, שעלות החזקתן ותפעולן שונה באופן משמעותי. כמו כן, הוחלט שלא לבצע את הרכש באמצעות מכרז, אלא מחברת תיסנקרופ כספק יחיד.

טז. למיטב הבנתי, המבוססת על עיסוק אינטנסיבי בנושא יחד עם הגורמים המבצעים (חיל הים ואג"ת), תמוהות בעיני הנסיבות לשינוי זה. מדובר בשינוי שאיננו קשור לצורך המבצעי כפי שהוגדר, ואפשר והוא נובע משיקולים אחרים אשר שאינם ידועים לי. בירור יסודי של שינוי המפרט וההליך בו בוצע השינוי, נדרש לא רק בהקשר הפלילי, באם קיים, אלא גם לנוכח המשמעות התקציבית הכבדה, של רכש ותחזוקה לאורך שנים של כלי שיט מהסוג שנרכש, וכמו כן בהקשר התנהלות ואופן רכש בטחוני.

יז. לפני החתימה על תצהיר זה, עיינתי בהודעה שפרסם משרד רה"מ בתאריך 29.1.2017 בנושא רכש הספינות. לפי ההודעה, בתאריך 24.4.2013 המליץ מפקד חיל הים לקדם רכש מגרמניה. אני מרשה לעצמי לקבוע, נוכח פקודות הרכש, נוהלי משרד הביטחון, מנהל תקין והתנהלות תקינה, כי אין סמכות ואישור לדרג הצבאי (לא משנה מי הוא כלל) לקבוע מהיכן יבוצע רכש אמל"ח! מנהל הרכש ונהלי משהב"ט הם אלה שאמונים על ההליכים, והם בלבד.

8. רכש צוללת שישית, והקשר עם תיסנקרופ ביצרנית

א. בתחילת כהונתי היו לחיל הים שלוש צוללות מדגם דולפין, ושתי צוללות נוספות בהליך בנייה והצטיידות שמספריהן 4 ו-5 ושנועדו להיקלט בשנים הבאות. בחודש ינואר 2010 הושג סיכום בין ממשלות ישראל וגרמניה, לפיו תמומש אופציה שניתנה לישראל בעבר לרכישת צוללת נוספת, שישית במספר.

ב. מימוש רכישת צוללת זו שפועל יוצא ממנה היה מעמיד את חיל הים להיקף בן 6 צוללות נתקל בהתנגדות צה"ל, אג"ת והרמטכ"ל באותה עת, רא"ל גבי אשכנזי. עמדת צה"ל הייתה כי לנוכח העלות הכבדה, אין כל צורך בהגדלת הסד"כ, וקליטת הצוללת תדרוש הקצאת משאבים רבים לתחזוקה ותפעול.

ג. נוכח זאת נכנסתי בתיאום עם שר הביטחון לעבודת מטה, שהניבה פתרון לפיו עם כניסת הצוללת השישית, תצא מהסד"כ הצוללת הראשונה (אשר מגיעה מעט קודם לטיפול חצי חיים), כך שסד"כ חיל הים יעמוד על 5 צוללות. סיכום זה היה על דעת צה"ל והרמטכ"ל, (המשרד אמור היה למכור את הראשונה ולהרוויח מספר מיליוני דולרים). עם סיכום זה, יצאנו לחתימה על הרכש.

ד. בעניין רכש הצוללת השישית אציין כי בביקורים שערכתי במסגרת תפקידי בגרמניה פגשתי את השגריר באותה עת, יורס בן זאב, וביקשתי שימסור לי עדכונים בכל הנושאים הביטחוניים. למדתי במפגשים אלה שמר אבריאל בר יוסף עוסק ברכש הצוללות. כמובן שהתנהלות זו לא נשאה חן בעיניי, והודעתי לראשי המל"ל, עוזי ארד ויעקוב עמידרור, כי ראוי שמצב זה ייפסק, שכן אין זה מתפקיד המל"ל לעסוק ברכש בטחוני.

ה. עסקה שנחתמה בין צבא מצרים לתיסנקרופ באותה עת, עוררה בישראל חשש כבד לאחר התערעורת השלטון במצרים בתחילת 2011, שהובילה בהמשך לשליטת האחים המוסלמים. על רקע חשש זה, פנה משרד הביטחון (השר, אנוכי, וראש האגף הבטחוני מדיני) למקבילינו הגרמנים, על מנת לסכל מכירה זו. על פי מיטב ידיעתי בשנים בהם הייתי במשרד הביטחון, הגרמנים לחצו לבצע את המכירה (עקב קשיים כלכליים במספנה) אולם **לא התקבלה החלטת מסירה למצרים**.

ו. על פי דיווחים בתקשורת שלא הוכחו, מצרים רכשה מתיסנקרופ שתי צוללות מתקדמות יותר, בעסקה שנחתמה מספר שנים לאחר מכן, וזאת ללא תיאום וידיעת אף גורם בטחוני למעט ראש הממשלה.

ז. למיטב הבנתי ושיפוטי, אם אכן עמדת ישראל בנושא אסטרטגי זה התקבלה מבלי להיוועץ בראשי מערכת הביטחון, הרי שמדובר בפעולה חריגה, בלתי סבירה וספק אם בסמכותו של ראש ממשלה לקבל לבדו החלטה כזו. מידע אודות התנהלות זו נחשף לאחר סיום החקירה

בנושאים שבדקה המשטרה, וזו סיבה נוספת שאני עושה תצהיר זה בתמיכה לעתירת התנועה
לאיכות השלטון שעניינה הצורך בהמשך הברור על ידי גורמים מוסמכים.

אני הח"מ, אודי שני, מצהיר בזאת כי העובדות המפורטות בתצהיר זה נכונות לפי מיטב ידיעתי
ואמונת, וידועות לי מידיעה אישית ועל פי זכרוני.

אודי שני

אימות חתימה

אני הח"מ, עו"ד אליעד שרגא, מרחוב אחד העם 9 תל אביב, מאשר בזה, כי ביום 1.6.2020
הופיע בפניי מר אודי שני, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת בלבד ואת
האמת כולה, וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר נכונות הצהרתו דלעיל
וחתם עליה בפני.

ד"ר אליעד שרגא, עו"ד